

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 150/2018-61

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť mesta Vysoké Tatry, Starý Smokovec 1, Vysoké Tatry, zastúpeného HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Gajan, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Sp 21/2014 z 30. septembra 2015, ak aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť mesta Vysoké Tatry v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. O d k l a d á vykonateľnosť rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Sp 21/2014 z 30. septembra 2015 do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2017 doručená sťažnosť mesta Vysoké Tatry, Starý Smokovec 1, Vysoké Tatry (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Gajan, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Sp 21/2014 z 30. septembra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Poprad, odboru katastrálneho (ďalej len „okresný úrad“) č. C 175/2005-21 zo 4. júla 2014 (ďalej len „rozhodnutie zo 4. júla 2014“), ktorým bolo rozhodnuté v súlade s § 5 a § 7 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o usporiadaní

vlastníctva k pozemkom“) vo veci návrhu [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „pozemkové spoločenstvo“) tak, že okresný úrad členom pozemkového spoločenstva podľa § 12 zákona o vlastníctve k pozemkom potvrdil vlastníctvo k nehnuteľnostiam presne špecifikovaným vo výroku tohto rozhodnutia (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“).

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu z 30. septembra 2015 odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

V posudzovanej veci sa uskutočnilo pred správnymi orgánmi konanie smerujúce k vydaniu rozhodnutia podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území [REDACTED].

Sťažovateľ zdôrazňuje, že pozemkové spoločenstvo doručilo okresnému úradu 28. júla 2005 námietku proti osvedčeniu nehnuteľnosti z PKV č. 1, mpč. 3461/a/2/a/1/1 katastrálne územie [REDACTED] a návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom.

Okresný úrad vydal v predmetnom správnom konaní viacero rozhodnutí, a to

- rozhodnutie č. k. C-175/2005-01 z 15. decembra 2008 (ďalej aj „rozhodnutie č.1“), ktorým bolo potvrdené nadobudnutie vlastníctva v prospech pozemkového spoločenstva podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom (zrušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 39/2009 z 15. júna 2010),
- rozhodnutie č. k. C-175/2005-02 z 20. decembra 2010 (ďalej aj „rozhodnutie č. 2“), ktorým bolo opätovne potvrdené nadobudnutie vlastníctva v prospech pozemkového spoločenstva podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom (zrušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sp 6/2011 z 23. februára 2012),
- rozhodnutie č. k. C-175/2005-12/Mk z 19. novembra 2012 (ďalej len „rozhodnutie z 19. novembra 2012“), ktorým okresný úrad návrhu pozemkového spoločenstva nevyhovel.

Sťažovateľ uvádza, že proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 podalo pozemkové spoločenstvo odvolanie, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov rozhodnutím č. Co-4/2013-Bo z 30. septembra 2013 (ďalej len „rozhodnutie z 30. septembra 2013“) tak, že rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 zrušila a vec vrátila okresnému úradu na ďalšie konanie. Sťažovateľ považuje rozhodnutie Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013 za nezákonné a tvrdí, že vo veci bolo prípustné podanie opravného prostriedku podľa piatej časti druhej hlavy (v tom čase platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku (opravné prostriedky proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov). Pozemkové spoločenstvo síce návrh krajskému súdu v tejto veci z opatrnosti podalo, avšak krajský súd konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 3 S 94/2012 uznesením z 28. augusta 2014 zastavil, pričom citované rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Sťažovateľ namieta, že rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012, proti ktorému nebol podaný v zákonom ustanovenej lehote riadny opravný prostriedok, nadobudlo právoplatnosť, takže v poradí štvrté rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014 je v dôsledku uplatnenia zásady *res iudicata* neplatné.

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie ním označených práv zaručených ústavou a dohovorom arbitrárnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, z ktorého podľa jeho tvrdenia nevyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že sú splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozsudku krajského súdu. V konkrétnostiach argumentuje, že z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva, či sa odvolací súd zaoberal nasledujúcimi skutočnosťami:

- na základe akej úvahy dospel správny orgán k záveru, že navrhovateľ správneho konania je aktívne legitimovaným subjektom a je osobou, ktorej možno podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom potvrdiť, že sporné pozemky sú jeho vlastníctvom,

- kedy správny orgán v súlade s § 7 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom uverejnil návrh registra na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci

spolu s poučením podať námietky, prípadne kedy ho doručil do vlastných rúk navrhovateľa správneho konania alebo aký iný postup podľa § 7 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom zvolil, keďže nebolo preukázané, že návrh bol v súlade s § 12 ods. 2 označeného zákona podaný v lehote ustanovenej na podanie námietok,

- správnosťou tvrdenia správneho orgánu, že navrhovateľ správneho konania prevzal výpis z návrhu ROEP (register obnovenej evidencie pozemkov) 21. júla 2005, keďže táto skutočnosť z obsahu administratívneho spisu nevyplýva,

- či správny orgán bol vecne príslušným správnym orgánom na konania v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) a b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom,

- či bol dodržaný postup podľa § 12 ods. 2 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, a teda či bol návrh postúpený komisii na prerokovanie,

- či správny orgán vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu,

- že správny orgán predložil krajskému súdu neúplný administratívny spis,

- či správny orgán náležite zistil okruh vlastníkov, resp. spoluvlastníkov.

Sťažovateľ v prvom rade dôvodí nedostatkom aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu v príslušnom správnom konaní a namieta, že správne orgány sa nezaoberali neplatnosťou osvedčenia vydaného formou notárskej zápisnice č. N 391/2003, Nz 92217/2003 spísanej na Notárskom úrade JUDr. Alžbety Podhorskej so sídlom v Poprade 14. októbra 2003 (ďalej len „notárska zápisnica zo 14. októbra 2003“), ktorou mali byť osvedčení jednotliví podieloví spoluvlastníci, ktorí sa svojvoľne označili za údajných podielových spoluvlastníkov a výška ich spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnosti zapísanej vo vložke č. 1 ako mpč. 43461/a/2/a/1/1 v katastrálnom území

Podľa sťažovateľa bol porušený aj zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkových spoločenstvách“), keďže v rozhodnutí o registrácii subjektu pozemkového spoločenstva nie je určený počet podielov jednotlivých členov spolumajiteľstva. Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje, že „§ 12 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách upravuje aké náležitosti musí spĺňať zmluva o založení

pozemkového spoločenstva... súčasťou zmluvy o založení je aj zoznam vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, ktorí zmluvu uzatvárajú“.

S odkazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 17/2010 z 28. marca 2012 sťažovateľ argumentuje, že notárska zápisnica o osvedčení vyhlásenia o vydržaní osvedčuje iba pravdivosť toho, že ju spísala notárka, nie však existenciu podmienok vydržania. Na základe uvedeného zdôrazňuje, že dôkazné bremeno, čo sa týka preukázania pravdivosti obsahu notárskej zápisnice, zostalo na pozemkovom spoločenstve a jeho jednotlivých členoch, ktorí z neho vyvodzovali pre seba priaznivé právne dôsledky. Preukázanie neexistencie podmienok vydržania nebolo možné od sťažovateľa požadovať, keďže *„neexistencia určitej právnej skutočnosti majúca trvajúci charakter“* sa zásadne nepreukazuje.

V správnom konaní ani v súdnom konaní podľa sťažovateľa nebolo žiadnym spôsobom preukázané, na základe akých právnych skutočností malo dôjsť k prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva a na základe akého právneho titulu jednotliví členovia pozemkového spoločenstva mali vstúpiť do práv a povinností členov pozemkového spoločenstva. V súlade s § 8 zákona o pozemkových spoločenstvách sa legitímnym členom pozemkového spoločenstva môže stať len osoba na základe prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva, a nie na základe neplatnej notárskej zápisnice. Sťažovateľ je toho názoru, že *„na základe notárskej zápisnice nemôže právnická osoba [REDAKOVANÉ] nadobudnúť vlastníckeho právo k jednotlivým spoluvlastníckym podielom spoločnej nehnuteľnosti a súčasne ak by fyzické osoby chceli osvedčiť právnu skutočnosť vydržania, museli by byť osobne prítomné ako účastníci v danej notárskej zápisnici“.*

S odkazom na § 9 ods. 1 a 10 zákona o pozemkových spoločenstvách sťažovateľ uzatvára, že účastníkmi notárskej zápisnice osvedčujúcej nadobúdaci titul k spoločným nehnuteľnostiam musia byť všetci spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti, nie pozemkové spoločenstvo, ktoré môže vykonávať iba právne úkony majúce charakter hospodárenia so spoločnou vecou.

K nedostatku vecnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu správneho orgánu podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom sťažovateľ uvádza, že účastníkmi konania podľa označeného ustanovenia tohto zákona sú všetci členovia pozemkového spoločenstva, keďže ide o tzv. nútené nerozlučné procesné spoločenstvo všetkých členov pozemkového spoločenstva. Pokiaľ sa správneho konania nezúčastnia všetci nerozluční spoločníci potom správne konanie trpí neodstrániteľnou procesnou vadou nedostatku vecnej legitímácie na strane navrhovateľa a správny orgán nemôže takémuto návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva.

Notársku zápisnicu zo 14. októbra 2003 považuje sťažovateľ za absolútne neplatnú, pričom argumentuje, že

- jednotliví spoluvlastníci spoločných nehnuteľností nepreukázali právne nástupníctvo hodnoverným spôsobom,
- nesplnili základné podmienky vydržania, ktoré musia byť kumulatívne splnené po celú vydržaciú dobu (spôsobilý subjekt vydržania, spôsobilý predmet držby, dobrá viera, oprávnená držba po zákonom ustanovenú dobu, uplynutie vydržacej doby),
- notárska zápisnica neobsahuje v rozpore s § 63 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“) obligatórne zákonné náležitosti [predovšetkým náležitosti ustanovené § 63 písm. a) v bodoch 1 až 3 Notárskeho poriadku].

Okrem uvedeného sťažovateľ tvrdí, že vo veci konajúce súdy sa nevysporiadali s jeho námietkou, podľa ktorej správny orgán do výroku svojho rozhodnutia zo 4. júla 2014 zahrnul aj nehnuteľnosti zapísané a vytvorené z pôvodnej mpč. 3462/b/1 evidovanej v PKV 10 v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]

Podľa sťažovateľa neboli s prihliadnutím na obsah administratívneho spisu ďalej splnené ani požiadavky vyplývajúce z § 7 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, pričom v tejto súvislosti uvádza, že „*námietky [REDAKOVANÉ] neboli bez meškania postúpené komisii podľa § 4 zákona na posúdenie a predloženie správneho orgánu na rozhodnutie*

a z toho dôvodu komisia sa nemohla ani písomne oboznámiť s výsledkom riešenia námietky [REDACTED] Správny orgán namiesto zákonného postupu o [REDACTED] podaných námietkach svojvoľne konal sám bez posúdenia a vyjadrenia komisie a neskúmal, či námietky boli podané v lehotách podľa § 7 ods. 2 zákona. Sťažovateľ upozorňuje na skutočnosť, že v administratívnom spise správneho orgánu by sa mala nachádzať zápisnica č. 2/2005, ako aj prezenčná listina a pozvánka na zasadnutie komisie pre obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahom k nim, z obsahu ktorej vyplýva oboznámenie sa s námietkou podanom pod č. C 2005 - urbár [REDACTED] - pozemok pod Hotelom [REDACTED] v k. ú. [REDACTED] a s výsledkom šetrenia správneho orgánu. Z toho je zrejmé, že námietky [REDACTED] sa týkali výlučne pozemku pod Hotelom [REDACTED] a nie v takom rozsahu ako sú vyjadrené v rozhodnutí správneho orgánu okresného úradu... zo dňa 04. 07. 2014.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ namieta, že priebeh predmetného správneho konania bol postihnutý procesnou vadou, ktorá spočívala v tom, že z administratívneho spisu nevyplýva, či boli splnené podmienky začatia správneho konania.

Sťažovateľ v priebehu správneho konania predložil rozhodnutie konfiškačnej komisie v Poprade č. Kom II/46-III z 8. augusta 1946, v zmysle ktorého bolo rozhodnuté o konfiškácii poľnohospodárskeho majetku osôb zahrnutých pod § 1 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ argumentuje, že na «mieste č. 47 zoznamu osôb nemeckej národnosti sú v Konfiškačnom rozhodnutí uvedení „Bývalí urbári obce [REDACTED] [REDACTED] V zmysle Konfiškačného rozhodnutia sa pôdohospodársky majetok týchto osôb nachádzajúci v okrese Poprad považuje za skonfiškovaný odo dňa 01. 03. 1945, pričom konfiškačné rozhodnutie sa týka menovite pôdohospodárskeho majetku v katastrálnom území [REDACTED] Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že predmetný zoznam vychádzal zo zoznamu urbarialistov obsiahnutého v Pozemkovej knihe. Skutočnosť, že zoznam urbarialistov sa z Pozemkovej knihy stratil... preukazuje, že jednotliví členovia [REDACTED] nepreukázali svoju aktívnu vecnú legitimáciu a právny titul k sporným nehnuteľnostiam. ... [REDACTED] žiadnym relevantným spôsobom ani rovnopismi osvedčení o dedičstve

nepreukázal, že osoby označované ako členovia [REDAKOVANÉ] sú skutočnými právnymi nástupcami osôb uvedených v bode 47, naviac keď tieto osoby ani nemožno identifikovať podľa pôvodnej dokumentácie, ale ich vlastnícke právo tvrdí v Notárskej zápisnici pán [REDAKOVANÉ] konajúci v mene [REDAKOVANÉ] avšak nepreukázal toto právo žiadnymi dôkaznými prostriedkami – historickými listinami, výpismi z pozemkovej knihy, svedeckými vyhláseniami, stanoviskom obce a podobne, konfiškačného rozhodnutia zo dňa 08. 08. 1946, a teda že sú aktívne legitimovaní byť účastníkmi predmetného konania.».

V nadväznosti na zákonnú definíciu pojmu „zákonný sudca“ sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že z administratívneho spisu vyplýva, že zákonným sudcom, ktorý rozhodoval o opravných prostriedkoch podaných proti rozhodnutiam okresného úradu č. 1 a č. 2 a rozhodnutiu z 19. novembra 2012, bola sudkyňa krajského súdu JUDr. Viera Zoľáková, pričom pri rozhodovaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu okresného úradu zo 4. júla 2014 došlo k zmene osoby zákonného sudcu bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu.

Sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 21. decembra 2017 sťažnosť doplnil o ďalšiu argumentáciu.

Sťažovateľ v rámci doplnenej argumentácie zdôrazňuje, že neboli splnené podmienky stanovené v § 63 ods. 1 písm. a) bodu 3 Notárskeho poriadku, keďže Slovenský pozemkový fond nebol nikdy vyzvaný na vyjadrenie k vydržaniu sporných nehnuteľností a takéto vyjadrenie ani nikdy nevydal. Z uvedeného dôvodu notárska zápisnica zo 14. októbra 2003 nespĺňa hmotnoprávne náležitosti a nemôže byť podkladom pre vydanie rozhodnutia podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom.

Sťažovateľ tvrdí, že podmienky dobromyseľnosti a oprávnenej držby sporných nehnuteľností v predmetnej veci neboli splnené, keďže „subjekt [REDAKOVANÉ] si uplatnil údajné práva vo vzťahu k nehnuteľnostiam, na ktorých sú postavené administratívne budovy... subjekt [REDAKOVANÉ] vedel a musel vedieť, že predmetné nehnuteľnosti užíva ako vlastné sťažovateľ, a navyše predmetné nehnuteľnosti subjekt [REDAKOVANÉ] nikdy zákonné neužíval, ani

s nimi v súlade s právnym poriadkom alebo zmluvnými vzťahmi nenakladal ako so svojimi a teda ich nemal a ani nemohol mať v oprávnenej držbe a nebol a ani nemohol byť dobromyseľný, že sú jeho vlastníctvom.“

K nedostatku aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva sťažovateľ ďalej uvádza, že Bývalá urbárska spoločnosť [REDAKOVANÉ] ktorá obnovila svoju činnosť 27. októbra 1992, zanikla v roku 1995. Nový subjekt, ktorý bol zaregistrovaný 18. marca 1996 s názvom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (pozemkové spoločenstvo, pozn.) preto nemožno považovať za „pôvodný [REDAKOVANÉ]

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že počas konania pred všeobecnými súdmi došlo k strate spôsobilosti na práva a povinnosti viacerých fyzických osôb, pričom namieta, že všeobecné súdy v tejto súvislosti nepostupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, resp. Civilného sporového poriadku, keďže nerozhodli o „*pokračovaní v konaní s... právnymi nástupcami*“. Z uvedeného dôvodu je rozhodnutie vydané v takomto konaní podľa sťažovateľa nezákonné a zmätočné.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, ktorým vysloví porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, napadnuté rozsudky najvyššieho súdu a krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie, pričom mu zároveň prizná úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zároveň navrhol, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu.

Návrh na vydanie dočasného opatrenia sťažovateľ odôvodňuje existenciou hrozby, že pozemkové spoločenstvo bude môcť s spornými nehnuteľnosťami voľne disponovať, takže by mohlo dôjsť k ich scudzeniu či zaťaženiu vecnými bremenami. Okrem uvedeného sa pozemkové spoločenstvo môže dovolávať svojich práv súvisiacich so spornými pozemkami a požadovať od sťažovateľa späťne nájom či náhradu za nehnuteľnosti, ktoré sťažovateľ ako vlastník scudzil od roku 2003 v celkovej hodnote 420 623,51 €. Podľa sťažovateľa by tak pozemkové spoločenstvo mohlo od neho požadovať „*minimálne 1.646.123,- EUR, pričom ak by sťažovateľ nemohol s ohľadom na aktuálny stav finančných prostriedkov požadovanú sumu uhradiť, vznikli by záväzky po lehote splatnosti presahujúce výšku 15 % skutočných bežných príjmov sťažovateľa za predchádzajúci kalendárny rok, v dôsledku čoho by bol nútený schváliť ozdravný rozpočet, prípadne krízový rozpočet, ktorý obsahuje len nevyhnutné bežné výdavky a kapitálové výdavky financované zo SR a EÚ*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014, mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť

o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (bod 3 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

V súlade s čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolacom konaní je nepochybné aj úloha preskúmať, či súd prvého stupňa dodržal procesnoprávne predpisy. Podľa názoru sťažovateľa došlo v jeho veci na úrovni krajského súdu (teda prvostupňového súdu) k zmene zákonného sudcu bez uvedenia dôvodu, keďže o opravných prostriedkoch proti predchádzajúcim rozhodnutiam okresného úradu rozhodovala na krajskom súde sudkyňa tohto súdu JUDr. Viera Zoľáková, pričom pri rozhodovaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu okresného úradu zo 4. júla 2014 rozhodovala sudkyňa JUDr. Ľuboslava Mruškovičová.

Ak sťažovateľ tvrdí, že bol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, mohol a mal túto námietku uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi, v konkrétnych okolnostiach veci pred najvyšším súdom v riadnom odvolacom konaní. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podaná ústavnému súdu, ktorou sa sťažovateľ domáha ochrany svojich základných práv, nemôže nahrádzať opravné prostriedky, ktorými sa účastník konania mohol a mal účinne domáhať svojich práv (v danom prípade základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi) v konaní pred všeobecnými súdmi.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd teda nie je oprávnený poskytovať ústavnú ochranu základnému právu, ak sa tejto ochrany mohol domôcť účastník konania ešte v konaní pred všeobecnými súdmi. Aj keby ústavný súd zistil, že protiprávnym konaním všeobecných súdov, prípadne namietaným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva účastníka konania, ale on sám nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky nápravy (upravené príslušným procesným kódexom), ktoré mu zákon na jeho ochranu účinne poskytuje, nemohol by poskytnúť ústavnú ochranu tomuto právu prostredníctvom konania pred ústavným súdom (podobne I. ÚS 85/97, I. ÚS 89/97, I. ÚS 90/97, III. ÚS 87/01).

Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol, že námietku nezákonného sudcu vzniesol v odvolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu, pričom táto skutočnosť nevyplýva ani z odôvodnenia označeného rozhodnutia. Navyše, sťažovateľ ani v konaní pred ústavným súdom nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval opak. Ústavný súd preto vyhodnotil námietku sťažovateľa smerujúcu proti vysloveniu porušenia základného práva na zákonného sudcu ako neprípustnú, pretože prvýkrát bola uplatnená až v konaní pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto uznesenia).

II.3 K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Ústavný súd sťažnosť v tejto časti predbežne prerokoval, a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal ju podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.4 K rozhodnutiu o návrhu na prijatie dočasného opatrenia

Ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu znamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

Právna úprava dočasného opatrenia začlenená systematicky do šiesteho oddielu druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde (konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a konanie o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy podľa čl. 127a ústavy) primárne reflektuje právny stav, podľa ktorého ústavný

súd pri svojom rozhodovaní nie je viazaný žiadnou lehotou, a preto je potrebné aj s ohľadom na možnosť dlhšieho trvania rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby poskytnúť potrebnú predbežnú ochranu ohrozeným právam sťažovateľa.

Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie zdôrazňuje, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol ako vecne správny potvrdený napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým došlo k potvrdeniu rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014 o potvrdení vlastníctva jednotlivým členom pozemkového spoločenstva a strate platnosti osvedčení a protokolov, na základe ktorých došlo k zápisu vlastníctva sporných nehnuteľností v prospech sťažovateľa. Ak nedôjde k prijatiu dočasného opatrenia vo forme odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu, sťažovateľovi (mestu Vysoké Tatry) hrozia podľa jeho názoru neodstrániteľné následky súvisiace s plnením jeho úloh pri výkone územnej samosprávy. Ďalej pripomína, že predmetom konania pred správnym orgánom a následne všeobecnými súdmi je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ktoré „slúžia tiež ako významný hospodársky artikel v rámci cestovného ruchu aj všetkým obyvateľom Slovenskej republiky a turistom zo zahraničia“.

Zároveň sťažovateľ v doplnení sťažnosti upozorňuje aj na to, že jednotliví členovia pozemkového spoločenstva začali uskutočňovať dispozičné úkony so spornými nehnuteľnosťami a uplatnili si voči sťažovateľovi nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia. Okrem uvedeného sťažovateľ zaznamenal aktívne ponuky na predaj spoluvlastníckeho podielu k predmetným nehnuteľnostiam. Uvedené skutočnosti odôvodňujú obavu ohrozenia mesta Vysoké Tatry zavedením nútenej správy či krízového alebo ozdravného rozpočtu s negatívnymi dôsledkami na obyvateľov mesta.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a odôvodnenia sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľ osvedčil existenciu predpokladov na to, aby ústavný súd využil svoje oprávnenie rozhodnúť o vydaní dočasného opatrenia, ktorým by zabránil potenciálnemu zmareniu prípadného výsledku konania pred ústavným

súdom. Bez tohto zabezpečovacieho prostriedku by totiž podľa názoru ústavného súdu mohlo dôjsť v prípade potenciálneho vyslovenia sťažovateľom neústavnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, k vážnej ujme na strane sťažovateľa, ktorá by bola väčšia než ujma, ktorá by prípadne mohla vzniknúť následkom odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Návrh sťažovateľa na rozhodnutie o dočasnom opatrení v tejto časti podľa názoru ústavného súdu nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom. Naopak prijatie dočasného opatrenia odôvodňuje aj potreba zaistiť riadny výkon územnej samosprávy na území mesta Vysoké Tatry.

Ústavný súd preto v súlade s § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018